

YENİ GÜN

Yenigün Apartmanı büyük bir gürültüyle titredi. Herkes uyandı. Bütün ışıklar yandı birer birer. Don atlet dışarı fırladı tüm bina sakinleri. Kapı aralığından, pencerelerden dışarı bakanlar, birbirine soranlar, uykusu derin olup, pek tınlamayanlar da vardı elbette. Zaten uyananlar da anlamamıştı. Çünkü sabaha karşı 4 civarıydı. Sadece uyanmışlardı. Türk kafayı uzattı kapıdan, merdiven boşluğuna baktı. Ayak sesleri ve binada yankılanan homur homur konuşmalar duyuluyordu. Karşıdaki kapı açıldı. Kürt oturuyordu karşı dairede. Birbirlerine kafa sallayarak selam verdiler, yarı kapalı gözlerle. “Komşu nolmuş” diye sorunca Kürt; “bilmiyorum, biz de anlamadık” diye cevapladı Türk. Üst kattan Süryani koşarak indi. Ama koşarken avaz avaz bağıırıyordu “iyice azaldık, yakında yok olacağız, Tanrı korusun, Tanrı korusun...”. Olan bitene bir anlam veremeyen insan, nedense çenesini şöyle hafif yana yukarı kaldırıp, kaşlarını kaldırır ya; işte Türkle Kürt de öyle yaptılar.

Biraz sonra işin rengi belli olmaya başladı. Bahçede bir patlama olmuştu. Otlar, küçük ağaçlar, bahçe duvarının bir bölümü dağılıp gitmişti. Mart ayıydı; hava gündüz sıcaktı ama geceleri hala

soğuktu. Herkes omzuna bir şey alıp, apar topar çıkmıştı. Kürt, Süryani'ye dedi ki: "buralarda olmazdı böyle şey". O da cevapladı: "Ben de anlamadım ama, durum çok kötü, bizim binaya kim niye eylem yapsın? Vallahi durum çok kötü". Türk gülümsedi bu konuşulanları dinlerken. Süryani ters ters sordu: "komşu alaycı alaycı gülüyorsun hayırdır?". Türk'ün hoşuna gitmişti Süryani'nin vallahi diyerek konuşması. "Yok bir şey" dedi, "yok bir şey".

Israr etti Süryani, "komşu bak öteden beri bize tuhaf bakarsın zaten, ne var, neye güldün şimdi?". Alaycı alaycı sırıtan Türk ciddileşti, "ya konuşurken vallahi diyordun, o değişik geldi komşu; amma alıngan oldunuz hepiniz ya". "Neden sence?" diye birden parladı Süryani. "Tanrım sen bana sabır ver" diye de mırıldanıyordu bir yandan. "Söyle neden alınganız bu kadar?". "Tamam arkadaşlar tamam" diye Süryani'nin sırtını pıt pıt yapıyordu Kürt.

Birden birisi seslendi, "arkadaşlar, buraya bakın, burada bir ayakkabı var." Seslenen Ermeni'ydi. Bahçenin yan duvarına koştu herkes. Baktılar ki bir tek ayakkabı. Siyah bir deri erkek ayakkabısı... Arap aldı ayakkabıyı eline. "Bunu polise vermek lazım, bir şey bulurlar belki" dedi. Sonra da sordu "polis çağırdınız mı?". Fransız çoktan çağırmıştı. "Çağırdım efendim, birazdan gelir". Bodrum katta oturan

Kızılderili hiç konuşmadan, nazikçe ayakkabıyı Arap'ın elinden aldı. Arap bir anlam veremedi buna.

Arkada Süryani ile Türk hala tartışıyordu. Süryani diyordu ki: "Nutuklarda, sağda solda konuşmalarda, Türk-Kürt, Alevi-sünni, arap, Çerkez, Pomak diye sayar durursunuz. 15-20.000 kişi kaldık memlekette; bir kere bile bir nutukta, bizimle kardeş olduğunu söyleyen duymadım. Sonra da diyorsun ki alınganlık ediyor". Türk'ün sözünü kesmesine izin vermeden, içini döktü: "her şeyimizi aldınız, kendinizden olmayanı ya yok ettiniz, ya da kendinizle aynı hale getirdiniz. Memlekete her gelen bir şey katmış, kimisi tarihten silinip gitmiş. İsa peygamberden beri biz varız, bizim dilimiz var. Bizim dilimiz Arami dili tamam mı? Arapça bizim dilimizden türemiş. Nice kelimesi bizimle aynıdır. İsa peygamber ve çevresi Aramca konuşurmuş. Ama bizden öncesi de var. Hep daha öncesi vardır. Herkesin üstünü vardır. En öncesi ve en üstünü de Rab'dır."

Arap konuşmaya dahil oldu. "Ya bu memlekette pek sevmez kimse bizi; bakma nutuklarda, kardeş kavim olarak bizi de sayarlar. Ama etle tırnak hikayesini yemiyoruz. Bunlar Kurtuluş Savaşı'nda bizi sattılar der, hangi Türk'e sorsan. Ama millet uğruna ölürüz derler; millet kelimesi Arapça. Şehit olmaya hazırız derler, şehit Arapça."

Arkadan neşeli bir ses geldi, en üstteki teras katta oturan Fransız'dı seslenen. Kırık konuşmasıyla, "arkadaşlar lütfen sakinleşin. Bir olay oldu, bunu konuşmak lazım. Gece vakti kırmayın birbirinizi. Atalarınız birbirini asimile etmiş olabilir, ezip yok etmiş de olabilir. Benimkilerin Cezayirli kardeşlerime neler yaptığını hiç konuşmayalım örneğin. Hem örneğin apartman kelimesi de bizim dilden girmiş size. Ne olmuş? Dil böyle bir şey. Apartman parçalara, paylara ayrılmış demek. Latinedeki part'tan gelmiş. Sizi çok parçalara ayrılmış görüyorum. Çok üzülüyorum".

Herkes bıyık altından sırtıttı. Çünkü Fransız için herkes, arkasından "yumuşak, kırık" vesaire sıfatlar yakıştırdı. Herkes eşcinsel olduğunu bilirdi. Açıkça konuşulmasa da, aman uzak duralım, çocukları da fazla yaklaştırmayalım havası olurdu. İşin tuhaf tarafı apartmanda, bıraksan birbirini bir kaşık suda boğabilecek insanlar, bir üçüncü öteki söz konusu oldu muydu, söz birliği etmişçesine, nefret etmede veya en kibarından alaycılıkta, aşağılamada birleşirlerdi. Üst katta oturan bir eşcinsel Fransız'ın kimseye zararı yoktu. Dairesine gelen erkek arkadaşlarının da kimseye zararı yoktu. Ama homofobi söz konusu oldu muydu, Türk de Kürt de pek paralel düşünüyorlardı.

İşte öyle kendisine, yan gözle pis pis sırtarak bakıldığını bilen Fransız, hayatı boyunca edindiği alışkanlıkla, pek tınlamadı. O da gülüp geçerdi böyle dışlayan gözlere; alay edilmekten kurtulmanın en iyi yolu, kendinle alay edebilmektir. Böylece karşıdakinin elinden almış olursun o zevki. Fransız da bunu iyi bilirdi, takılmazdı bu memlekette öyle şeylere.

Herkesi evine davet etti, “polis gelene kadar benim dairemde bekleyelim, size çay da demlerim”. Tuhaf şekilde, herkes de kabul etti. Çıkarken bilmiş bilmiş konuşmaya devam etti. “Sen” dedi Türk’e, koluna girerek; “Türk dilinde kaç tane Fransızca kelime var, hiç düşündün mü?”. Hayır anlamında kafayı kaldırıncı Türk, bu dedi ki: “ben de bilmiyorum, ama emin ol, Fransızcadan, Arapçadan, Farsçadan giren kelimeleri toplasan, Öztürkçe olanları birkaç kez kez sollar”. Türk güldü: “sen ne zaman öğrendin böyle sollar mollar, bizim deyimleri?”.

“Sen bilmiyorsun; ben dilbilimciyim”

“Valla hiç birimiz bilmiyoruz”.

“Hiç sormadınız ki bugüne kadar bilesiniz. Ben bu ülkede 25 yıldır yaşıyorum. Babam, Cezayirli Mahmud. Annem Katolik Katie. Şimdi sorsanız nerelisin kimsin diye; cevabım yok artık.”

Bu arada en üst kata varmışlardı. Asansör olmadığından, bina içinde bir sohbet şamata halinde çıktılar Fransız'ın dairesine. Kürt, biraz duraksadı. Duvarlarda tuhaf Afrika maskeleri, çıplak kadın resimleri filan asılıydı. Hatta bir tanesinde her şey görünüyordu. Ama her şey...

Fransız hepsini buyur etti içeri. Hepsine terlik verdi. "Benim misafirim çok olur bilirsiniz. Onun için hepinize terliğim vardır; buyurun". Fransızın sesi ve konuşması öyle yumuşak, öyle merhametliydi ki, insan bu zayıf, bu ince adama düşman olmak istese bile olamazdı.

Çay mı kahve mi diye soru faslından sonra, suyu koyup, mutfaktan yanlarına geldi. "terliğe batıda ne derler biliyor musunuz, komşular? Sabo. Hani şu hastanelerde filan giyiyor ya doktorlar, çalışanlar... Köylü çarığı demektir sabo. İtalyancası ciabatta ve biz Avrupalılar bunu Tatarlardan almışız. Antik Türk dilinde çaput varmış. Hala da var ya dilinizde. Çabata, ciabatta, İspanyolcaya da zapato olarak girmiş." Sırasıyla önce Türk'ü, sonra Arap'ı, kendini ve sonra tekrar Türk'ü işaret parmağıyla gösterip "Bak senin atanın dilinden gelen kelime, bu adamın diline, oradan benim dilime sıçrayıp, sonra tekrar senin diline dönmüş. Hatta 1910 yılında bizim Fransa'da bir demiryolu grevi oluyor. İşçiler iş durduruyorlar. Köylü çarığı anlamındaki sabo'dan

sabotaj diye bir kelime türetiyorlar o yıllarda. Bir işi aksatma, durdurma eyleminin adı sabotaj oluyor işte öylece. Kazan kaldırma, çarık atma gibi bir deyim yani sizin anlayacağınız.". Ermeni gülerek sataştı "niye biz zor mu anlıyoruz?". "yok onu demek istemedim. Lafın gelişi".

Kahvelerle ilgilenmeye gidince, herkes suratında tuhaf bir sırıtmayla, ilk kez girdikleri bu evin duvarlarına, duvarlarda asılı tabloları, saatlere, maskelere, süs eşyalarına bakıp duruyordu. Sanki az önce bahçede birbirine sataşanlar bunlar değildi. Öteki-beriki çekişmesi sanki unutulmuştu ve paralel evrene geçmiş gibi, bir şey düşünemez hale gelmişlerdi.

İşin daha da tuhafı, L şeklindeki salonun dip kısmından ince bir ağır duman yükseliyordu. "Ben bunu biliyorum" dedi Türk. "Bu tütsü yakıyor belli ki, bizim hanım da bir ara almıştı bunlardan, içim bayıldıydı, yaktırmadım bir daha".

Kürdün gözü, büyük duvardaki dev tablodan ayrılamıyordu. Çünkü tablodaki kadının her şeyi çizilmişti resimde. Ama her şeyi... Yanında oturan Türk de tövbe estağfurullah diye diye, başını yana çevire çevire Kürtle aynı hissiyat içindeydi. Arap güldü, sordu "estağfurullah ne demek biliyor musun?". Türk dedi ki "işte estağfurullah, ne bileyim. Tövbe etmek gibi bir şey herhalde". Arap

anlattı “Gafara bağışlamak. Gaffur da bağışlayıcı. Allah-u Teala’nın bir sıfatı hatta. Mağfiret de bağışlanma. Estağfurullah da, Allah tarafından bağışlanma oluyor anlayacağın.”. “İşte Allah da bizi bağışlasın böyle resimlere bakınca.”

Fransız elinde tepsiyle, nazikçe kahveleri sunarken, bu ikisiyle göz göze geldi, anladı durumu. “haklısınız” dedi, “tablo biraz cüretkar. Ben sizi biraz daha rahatsız edeyim”. “Söyleyin, klitoris nedir bileneğiniz var mı?”.

Bilenler yere, sağa sola baktı, mahcup mahcup. Bilmeyenler, anlamadığı için diğerlerinin yüzüne baktı. Fransız hınzır hınzır başladı anlatmaya “klio, Latince ve eski Yunanca kapamak, örtmek demek. Klitoris de küçük kapalı yer anlamında. Bu kelime Farsça’ya anahtar anlamıyla kilid, Arapçaya iklid olarak geçmiş. Türkçede de hala kilit var malum. İşte o uzvun adı da böyleymiş.”

O ana kadar hiç gıkı çıkmayan Fars konuştu: “bizim dilimiz tarihin en köklü, kadim dillerinden. Bir tarafımız Hint ülkesi, Pakistan, bir tarafımız Asyanın ortası, Horasan, bir tarafımız Kafkasya, öbür taraf Anadolu. Herkes üzerimizden geçmiş. Pers İmparatorluğu zamanından beri de biz her yere girip çıkmışız. Zaten Arapların dilinde p sesi olmadığından f olmuş, fars deniyor şimdi bize. Osmanlıca dediğin melez dil de zaten neredeyse yarı

yarıya Farsça.” Arap onaylar gibi başını sallıyordu, “doğru bizde Fars denir, Farisi denir, Pers demezler.”

“Acem” var bir de diye diyaloga girdi Fransız. “Acem deniyormuş Osmanlı döneminde Farslara veya Perslere... Sizin Araplar acem derlermiş, Arapça bilmeyen yabancı kavimlere. Biraz da aşağılama amaçlı. En çok da farslar için. Acemi de oradan geliyor deniliyor.”

Muhabbet koyulaştıkça, herkesin kafası yumuşamaya başladı. Polisler bir türlü gelmiyordu ve zaman geçtikçe, biraz önce, gece vakti apartmanın bahçesinde bir patlama olduğu, herkesin apar topar uyandığı unutuldu sanki. Sanki ilk kez girdikleri bu eşcinsel Fransız’ın evinde değil de, başka bir boyutta gibiydiler.

Fransız yine yumuşak ve insanın yanağını okşar gibi çıkan bir sesle konuşuyordu: “Eşcinsel kelimesini çok kullanmazsınız siz. Özellikle erkekler aralarında homo derler, homoseksüelin kısaltılmış, budanmış hali. “İ” ile başlayan kelimeyi kullanırlar. Labunya derler. Lubunca diye bir dil vardır bilir misiniz? Gay, lezbiyen ve diğer ötekileştirilenlerin kullandığı özel bir dildir. Homo dediğiniz şey, aslında bir ektir. Tek başına bir kelime değil. Seksus cinsiyet demek olduğundan, homo seksüel de homo yani kendisiyle eş cinsiyette olanlara ilgi duyan, ilişkiye giren. Sizin bu Farsçada

“ham-hem” eki de aynısı işte. Bunlar hep Hint dilinden geliyor. Homo da, hem de... hemdert olmak, aynı derde sahip olmak. Hemzemin geçit, eş seviyede kesişen yolların kavşağı. Hemen-Heman, aynı anda, eş zamanlı demek...”

Kürt girdi konuşmaya: “bizim dildeki hev vardır. Aynısı işte, demek o da o köktenmiş. Hev birin deriz, heval deriz mesela.”

Ermeni sordu “İnternette falan heval diyorlar Kürtlere aşağılamak için. Ne demek o?”

Kürt cevapladı: “Arkadaş demek. Yoldaş filan...”

“Aman” dedi Türk, “sohbet muhabbet güzel ama, politikaya girmeyelim. Bu vatan hepimizin, öyle bizi bölecek, anarşik konulara girmeyelim.”

Fransız yine nazikçe girdi lafa “Bu vatan hepinizin, ama şu apartmanın bahçesinde, hepinizi uykudan uyandıran bir bomba bile sizi bir araya getiremiyor bak. İtişip kakışmadan duramıyorsunuz”

Türk bozuldu: “siz niye Cezayir’in iliğini kemiğini kuruttunuz, insanlar yıllarca savaşa savaşa güç bela bağımsızlığını ilan edebildi. Binlercesi de göçmen olarak sizin ülkenizde yaşıyor şimdi. Hem siz onları, hem onlar sizi tam anlamıyla kabul

edemiyorsunuz, gelmişin şimdi bizim memleketimizde bize kardeşlik öğretiyorsun”

Fransız hiç celallenmeden cevap verdi: “daha az önce bahçedeyken ben ne demiştim, benim atalarım da dâhil yapmadığını bırakmamış komşusuna veya düşmanına. Bunlar olmuş, bize düşen bunların kan davasını gütmek mi, yoksa suyla kanı yıkamak mı?”

“Vay be” dedi Kürt, “Bakın siz şu Fransız’a, kan davası gütmek falan diyor. Bildiğin buralı olmuş bu ya”

Güldü hepsi birden. Ama Arap Türk’e takılmadan duramadı: “hani bizimkiler, sizi Kurtuluş Savaşı’nda satmıştı. Bizi sevmezsiniz. Cezayir’deki Arapları, Fransız’a karşı savunuyorsun bakıyorum da. Hem de pek ateşli şekilde. Demek insan menfaatine göre insancıl, duruma göre savaşçı ve kahraman, ortama göre barışçı olabiliyor herhalde”

Ve devam etti, “Cezayir kelimesi bizim dilde, adalar demektir. Algeria oluyor batı dillerinde de. Barbaros Hayrettin Paşa’mız almış Cezayir’i. Ama ondan sonra Fransızlar ve sonra bağımsızlık... Osmanlı’dan Barbaros’tan önce, Romalılar, Bizans, Hıristiyanlaştırmış burayı. Onlardan önce Fenikeliler. Kim kalıcı ki?”

Ermeni o sırada dedi ki: “siz bir vatan millet muhabbeti tutturdunuz. Dünyanın her yanına dağılmış bir halkız biz mesela. Bir ülkemiz var. Ama koca bir nüfus da çeşitli ülkelere saçılmış tohumlar gibi. Mutlaka tek bir toprak, bir devlet şart mıdır var olmak için? Mutlu olmak için...? Bizde diaspora denir ya. Diaspora nedir biliyor musunuz? Dia Latince iki yöne ayrılma, dağılma, aykırı olma, çapraz olma gibi bir şeydir. Latinedeki iki anlamında di kelimesinden gelir. Sizin bu Farsçadaki dü de aynı köktendir. İşte o dia, spora nın önüne gelir. Spor tohum demektir çünkü. Sperm gibi aynı. Sperm de o kökten. Yani ne oldu diaspora? Farklı yönlerle dağılan tohumlar... Ermeni diasporası dediğin şey yani, çıkışında çok da politik, Türk düşmanı, sakıncalı bir şey değil yani. Vatanından uzağa düşen Ermenileri anlatır. Yahudiler için de kullanılırmış benim bildiğim.”

Fransız yine devreye girdi : “oo” dedi, “siz benim işimi elimden alacaksınız sevgili apartman sakinleri. Ben kendimi dilbilimci sanırdım. Siz mektepli değil, ama alaylı şekilde bu bilimi çözüp öğrenmişsiniz”

Ermeni “Efendim, dil dediğiniz şey okumuşların, elitlerin işi değildir. Dili halklar konuşur, var eder, sizin gibi seçkin bilim adamları

da bilim halinde onu kurcalar, kurala döker, ahkâm keser. Ama dil sokaktadır, yaşar.”

“Bilim insanı desek” diye düzeltti Fransız. “Hassasiyetlerimi biliyorsunuz. Bu cins ayrımcılığı ve erkek merkezli bakış, çok yaygın sizde. Biraz dikkat lütfen” Fırça atarken bile nazikti Fransız.

Türk biraz sıkılmış gibiydi. “bu dil meselesine çok kafam basmaz ama Türk kültürü üç-dört bin yıllık bir kültür. Destanlar, nevrüz, Orta Asya’dan beri gelen adetlerimiz, şaman töresi, bunları da yabana atmayalım. Böyle giderse ortalık Araptan, Kürtten, Ermeniden geçilmeyecek. Türk kalmayacak ortada Türk! Kürt sorunu çözülecek, ama Türk sorunu başlayacak. Hem bakan, milletvekili hatta Cumhurbaşkanı oldunuz zamanında. Kimden neyiniz eksik...?” diye o çok bilindik nutuğa başlamıştı ki, herkes bir yerinde hopladı;

“Kimsenin itirazı yok yahu, kimsenin itirazı yok. Türk kültürü de geniş ve kadim bir kültür. Yeter ki, altta kim olacak, üste kim çıkacak, kim kimi sindirecek, buralara girilmesin.” Bunu söyleyen Kürt’tü. “Newrozumuzu aldınız, nevrüz yaptınız, Orta Asya devletlerinin kıyafetleriyle her martta ateşin üstünden atlayıp, resmi tören yapınca konu kapanmıyor. Newroz, bir direniş ateşidir. Bunu sulandırmak istediniz hep.”

Fransız yine ombudsman gibi, sakince devreye girdi “bakın arkadaşlar, nevrüz, newroz, naruz, hatta nawrız, navrez, nowruz gibi söylenişleri var çeşitli ülkelerde. Batı dillerinde de neo, neu, new kelimeleri malum yeni demek. Roz veya ruz’un da gün olduğunu hesaba katınca, oluyor yeni gün. Niye? Baharın başı, ilk günü... Ama kökeni dibi fars kültürü. Türk, Ermeni, Kafkas kültürleri biraz kendine mal etmiş sanırım. Ama bunların hangisinin kimden etkilendiği, bugün artık çok da savaş nedeni olmamalı galiba. Ne dersiniz?”

“Ben kimseye Türk töresini sulandırtmam. Çok aşırı milliyetçi değilim ama, herkes de yerini, haddini bilecek. Burası Türkiye.” Türk böyle dedikçe, salondaki yumuşak hava dağılır gibi oldu.

Fransız bir tur kahve daha ikram etti. “Bu kahvede ne var?” diye sordu Süryani.

“Bildiğiniz kahve var efendim. Başka bir şey yok”. Israr etti öteki.

“Sen” dedi

“bize ne içiriyorsun? Bunda bir tuhaflık var, zehirliyor musun n’apıyorsun?” ama bunu söylerken Süryani’nin yüzü gülüyordu. Yüzünün ifadesiyle ağzından çıkanın hiçbir bağlantısı yoktu. Kızmak istiyor, ama kızamıyor gibiydi.

“Polisler niye hala gelmedi” diye koltuğa yayılmış şekilde mırıldandı Türk. O sırada diğer uzun kanepede Süryani ile Arap, Hıristiyan Araplar konusunda tartışıyorlardı; Türk ile Kürt, arada laf sokup, arada duvardaki tabloya ve tablounun tam merkezindeki klitorise bakıyorlardı. “Kilit”li, örtülü fikirleri çıkmıştı herkesin. Ama salonda bir curcuna haline geldi konuşmalar. Herkes bir şeyler söylüyor, herkes bir tez savunuyor, kabul ettiremeyince, kızmak istiyor; ama tütünün verdiği hafif sarhoşluk ve kahvedeki o bilinmeyen madde sayesinde, sinirleri alınmış gibi muhabbet etmeye devam ediyorlardı.

Fransız, kenara çekildi. Pencerenin kenarına yanaşıp, dışarıyı seyretmeye başladı. Yüzünde huzurlu, biraz hınzır, biraz hüznünlü bir gülümseme vardı. Sesleri duymamaya başlamıştı sanki. Orada değil, başka bir yerde gibiydi. Zayıf kemikli omzuna bir el dokundu. Birden sıçradı. Omzuna elini koyup gülümseyen, kızıl deriliydi.

Bahçeye çıktıklarında da, eve geldiklerinde de, hiç konuşmamış ve hiç konuya dâhil olmamıştı. Neredeyse orada olduğu, hatta binada onun da oturmakta olduğu unutulup gitmişti. Biraz durup, gülümseyerek, “ben” dedi Kızıl derili; “Bahçedeki tek ayakkabının senin olduğunu biliyorum. Portmantonun yanına koydum haberin olsun. Zaten

bombayı patlatıp, hayalet gibi yukarı fırlamanı duymuştum. Sessiz çıktın, ama ben anladım sen olduğunu. Bunu başkası yapmazdı zaten. Kimseye, polise falan da bir şey anlatmayacağım merak etme. Garip adamsın biliyorum. İyi de adamsın. Ama niye böyle bir şey yaptın? Cidden merak ediyorum. Ne umuyorsun? Bu insanların böyle hafif uyuşturucu verince, kalplerini biraz yumuşatınca, önyargılarını da hafifçe kırınca, iyi insanlar olacaklarını mı sanıyorsun? Buna cidden inanıyor musun kalpten?"

"Bilmiyorum" dedi Fransız. "Gerçekten bilmiyorum. Ama bir deneme yapıyorum sadece. Bu insanları bir araya nasıl toplarım diye düşündüm; böyle absürd bir fikir geldi işte aklıma. Toplandıkları zaman, belki dedim, birbirlerini dinlemek zorunda kalınca, hoşlarına gider. Bir şeyler değişir. Benim gibi tuhaf, yabancı, hem de "homo" birinin evine gelmezdi ki bunlar, başka türlü. Selamımı bile almıyorlar çoğu zaman. Hem basit, uyduruk bir ses bombasıydı attığım. Ama ayakkabı telaştan fırlayıp kalmış işte. Ne bileyim, hiç gerilla usülü bir şey yapmamıştım ki hayatımda"

Kızılderili, ince dudaklarını gerip beyaz dişlerini göstere göstere gülümsedi.

"Kristof Kolomb denen lüzumsuz adam, Amerika denen bizim kıtayı keşfettiğinde, aslında Hindistan'a geldiğini sanıyormuş. Bilirsin hikâyeyi.

Üstelik ilk bastığı toprak, ana kıta da değil Küba'nın oradaki adalar. İşte bizim atalara da Indian denmiş o sebepten. Hindistanlılar yani. Hint dilinden çıkan kelimeler, Farsça, Türkçe, Latince arasında gider gelirken, bizim ataları yok etmekle meşgulmüş modern Avrupalılar."

İkisi de pencereden dışarı bakarken devam ettiler sohbe:

"Bizim ataları yok etmek, yok etmiyorlarsa da asimile etmek için, kaç farklı yöntem kullanılmış olabilir sence? Bir tahmin et"

Fransız düşündü: "en az 3-4 farklı şey denemişlerdir bence"

Kızılderili anlattı: "bilmem kaç kuşak yaşadıkları yerden sürülmek, yani tehcir deniyor ya Arapçada, sonra, anadilimiz dışında başka dillerde, tabi en başta İngilizce eğitim verip, dönüştürmek, kısırlaştırmalar, çiçek hastalığı bulaştırıp, nüfusu azaltma yöntemleri, ataların geçim kaynağı olan bizonların sistematik olarak kırıma uğratılması ve böylece dolaylı olarak insanların hayat zincirini kırmak, atalardan erkek olanları doğrudan öldürüp, kadın ve çocuk olanları köleleştirerek, koparmak, misyonerler eliyle din ve kültür pompalamak... daha sayayım mı"

Fransız'ın gözleri dolmuştu. Eliyle sus işareti yapıp, arkasını döndü, salona baktı. Koltukların üzerinde sızmış bir yığın komşu, yorgun biçimde mayışmıştı.

“Sen niye etkilenmedin hiç?” diye sordu Fransız, Kızılderiliye. Ekledi: “Çok mu barış çubuğu içtin zamanında?” Gülüştüler.

O gece polis falan gelmedi. Fransızla Kızılderili, sabaha kadar Amerikan kültürü diye bir şey olup olmadığını, kültür kelimesinin cultus'tan, yani Latince tarımdan geldiğini, ulusun üleşmek kökünden geldiğini, kapitalizmin faşizmin bir alt modeli olduğunu, liberalizmin de bunların allanıp pullanmış hali olduğunu ve bunun gibi meseleleri konuşup durdular.

Salondakiler, yeni bir güne uyanacaklardı. Karmakarışık çözümsüz meselelerle dolu hayatlarına devam edeceklerdi.

Sızmış apartman ahalisini bırakıp, sessizce çıktılar. Hava aydınlanmaya başlarken konuşa konuşa sabah serinliğinde yürüyüşe koyuldular. Caddede gözden kaybolurlarken, sesleri uzaklaştı:

“Yahu uyku sersemi unutuyordum. Bugün newroz değil mi?”

“Evet, ayın 21'ine girdik.”

**“Hadi o zaman gidip newrozu kutlayalım
seninle. Newroz ateşinin üzerinden atlayan Fransız
dilbilimci bir eşcinselle bir Kızılderili...”**

**“Ya, birisi bizim hikâyemizi yazsa, sopayla
kovalanır”**

**“Halimiz saçma ama ne yapalım? Bu memleketin
çocuklarına newroz kutlama hakkı verilmiyor. O da
bize kaldı.”**

“Al sana ‘Yenigün’.”